

Ἄριθ. 195 — Λεπτά εἴκοσι.

ΕΤΟΣ Δ΄.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ὀγδῶς

Συνδρομή ἑτησίᾳ: Ἑ. Ἑλλάδι πρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.— Διευθυνταὶ ἀρχονταὶ ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἰς ἑτησίαι—Γραφεῖον τῆς Διεύθυνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

23 Σεπτεμβρίου 1897

[Ἄγνωστος συγγραφέας]

Σκηναὶ πολιτικῶν ἠθῶν · ἡ πρωία ἐνός υπουργοῦ

Εστία, Ἀθήνα

τμ. 8, τχ. 195 (23 Σεπτεμβρίου 1897), σ. 596-603

ΣΚΗΝΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΗΘΩΝ

Η ΠΡΩΙΑ ΕΝΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

[Πρόσωπα: Ὁ ὑπουργός. Εἰς τῶν συναδέλφων του. Ὁ Γενικὸς γραμματεὺς. Εἰς ἐξ ἀποβήτων ὑπάλληλος. Εἰς βουλευτὴς. Εἰς νομάρχης. Εἰς κλητῆρ.—Ἡ σκηνὴ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ γραφείῳ τοῦ ὑπουργοῦ].

ΣΚΗΝΗ Α'

Ὁ ὑπάλληλος καὶ ὁ κλητῆρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐφάνη ἀκόμη.

Κλητῆρ. Ἐπέστρεψε πολὺ ἀργὰ χθὲς τὴν νύκτα ἔμεινεν ὡς τὸ πρῶτ' εἰς τὸν χορὸν τοῦ πρέσβειος τῆς Ῥωσσίας.

Ἐκτύπησαν δὲν τὸν ἀφίνου ἤσυχον κοντὰ στὴν πολιτικὴν ἔχομεν καὶ τοὺς χορούς.

ΣΚΗΝΗ Β'

(Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ ὑπουργός).

Ἐκτύπησαν (πρὸς τὸν κλητῆρα). Μὴ ἀφήσης κανένα νὰ εἰσέλθῃ σήμερον. Εἶμαι καταφορτωμένος ἀπὸ δουλειάν. (Ὁ κλητῆρ ἀποσύρεται.)

Ἐκτύπησαν. Ἡ τράπεζά σας, κύριε ὑπουργέ, εἶνε ἐστρωμένη ἔγγραφα κατεπιείγοντα. Οἱ τμηματάρχαι δὲν κατώρθωσαν νὰ σᾶς ἴδου ἄνωγ' ἑβδομάδος, παραπονοῦνται διὰ τὴν ἐπισώρευσιν πολλῶν ὑποθέσεων καὶ ζητοῦσιν ὡς γὰρ νὰ συνεργασθῶσιν ὀλίγας στιγμὰς μεθ' ὑμῶν.

Ἐκτύπησαν. Αἱ! πολὺ ἀνυπόμονοι εἶνε οἱ κύριοι οὗτοι. Ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ μᾶλλον κατεπιείγοντα. Τί λέγουσιν αἱ σημεριναὶ ἐφημερίδες;

Ἐκτύπησαν. Πάντοτε ἡ αὐτὴ περίπου γλῶσσα ὑβρεῖς κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἐκτύπησαν. Ὅπως συνήθως ἀλλ' ὁ ἔθροφύλαξ λέγει τίποτε περὶ τῆς χθεσινῆς μου ἀγορεύσεως;

Ἐκτύπησαν. Οὔτε γὰρ.

Ἐκτύπησαν. Ἡ ἐκ προθέσεως αὕτη σιγὴ εἶνε προῖον πλεκτάνης τινός, ἀλλὰ θὰ τὴν ἀνακαλύψω. Ἐκτὸς τούτου ἀναφέρουσιν ἰδιαίτερον τι περὶ τοῦ ὑπουργοῦ αἱ ἐφημερίδες;

Ἐκτύπησαν. Ἡ Παλιγγενεσία ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Κ' Γεν. γραμματέως τὸ ἔθροφύλαξ πνεῦμα τὸν ὑπερασπίζει μετὰ πικρίας.

Ἐκτύπησαν. Ἀδεξία ὑπεράσπισις. Θὰ κατατήσουν νὰ μᾶς φέρουν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὸν ἀντικαταστήσωμεν καὶ νὰ τὰ χαλάσωμεν ἀμετακλήτως μὲ τὸ κόμμα του καὶ ἀφοῦ αὐτοὶ μᾶς ἐξαναγκάζουν εἰς τοῦτο θὰ μᾶς λέγουν ἔπειτα ἀσυμβιβάστους, ἀποκλειστικούς. Καὶ ποίας ἐργασίας ἔχομεν σήμερον;

Ἐκτύπησαν. Ἀνάγκη νὰ καλέσητε τὸν Γεν. γραμματέα καὶ τοὺς τμηματάρχας, διότι ἐπεσφύθη πολλὴ ἐργασία.

Ἐκτύπησαν. Τῷ ὄντι. Ἀμέσως θὰ περαιώσω ὅλας τὰς μετ' αὐτῶν ἐργασίας μέχρι τῆς μεσημβρίας μήτε μία κἂν ὑπόθεσις θὰ μείνῃ ἐκκρεμής.

Ἐκτύπησαν. Μὴ λησμονήσητε, ὅτι εἰς τὴν μίαν ἔχετε ὑπουργικὸν συμβούλιον. Μετὰ τὸ συμβούλιον συνεδρίασις τῆς Βουλῆς καὶ ἀνάγνωσις δύο ἀναφορῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας σας. Ἐβάλα μεταξὺ τῶν ἐγγράφων σας σημειώσεις τινὰς, αἵτινες θέλουσιν ὡς εὐκολύνει νὰ συζητήσητε τὰ ἐξ αὐτῶν πηγάζοντα ζητήματα κατόπιν πρώτης ἀνάγνωσις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης. . .

Ἐκτύπησαν. Δὲν θὰ εἶμαι παρὼν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου βλέπετε ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, προτιμῶντες νὰ τὴν βλέπωσιν τὴν λίμνην παρὰ μεταποιημένην εἰς εὐφορωτάτους ἀγρούς· ἐγὼ δὲ δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ τοὺς δυσαρεστήσω, διότι δὲν λησμονῶ ὅτι θὰ ἔλθουν πάλιν ἐκλογαί, καὶ θὰ ἔχω ἀνάγκην τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Ἐκτύπησαν. Ἀπόψε πρέπει νὰ ὑπάγητε καὶ εἰς τὸ θέατρον, διότι θὰ εἶνε καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἰξεύρετε. . .

Ἐκτύπησαν. Ἰδοὺ ἡμέρα πλήρης ἐνασχολήσεων· ἄς ὀμιλήσωμεν ὁμῶς περὶ σπουδαιότερων ὑποθέσεων, καθότι ἡ ὥρα παρέρχεται. . . Εἴσθε χθὲς τὸ ἔσπερας εἰς τὸ Σολωνεῖον;

Ἐκτύπησαν. Ἦμουν καὶ ἤκουσα πολλὰ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ. Θύελλα προμηνύεται· πολλοὶ βουλευταί, φίλοι σας νομιζόμενοι, δὲν ὠμίλουν γλῶσσαν εὐχάριστον.

Ἐκτύπησαν. Καθαρὰ ἀγυρτία. Ἰδικοί μας θὰ ᾄδῃ ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς ψηφοφορίας.

Ἐκτύπησαν. Ἰσως.

Ἐκτύπησαν. Ἀλλὰ τί ἠκούσατε;

Υπάλληλος. Ὁ Α. ἔλεγεν, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ κατέστησαν ἀπροσπέλαστοι ἀφότου ἐπίστευσαν ὅτι ἔχουν τὴν πλειονοψηφίαν ἀσφαλῆ.

Υπουργός. Ἀσφαλεστάτη τῷ ὄντι πλειονοψηφία! Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ὄρεξιν τοῦ μέν, ἀπὸ τὴν χαμέρπειαν τοῦ δέ, ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν ὄλων!

Υπάλληλος. Ὁ Β. παραπονεῖται διὰ τὰς κατ' εὐνοίαν διδωμένας θέσεις.

Υπουργός. Εἶνε θυμωμένος διότι δὲν διωρίσαμεν ἔπαρχον τὸν κακοήθη γαμβρόν του. . . καὶ διότι δὲν προβιβάσαμεν τὸν ἀνεψιόν του, ὅστις εἶνε ὁ μωρότερος καὶ ἐπομένως ὁ ἀρχαιότερος ὄλων τῶν ἀντεισαγγελέων τοῦ Κράτους. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ κάμωμεν κάτι τι καὶ δι' αὐτόν.

Υπάλληλος. Ὁ Γ. ὠμίλει ἐναντίον σας. . .

Υπουργός. Διότι ἤρνήθη νὰ παρακαλέσω τὸν κεντρικὸν ταμίαν νὰ τῷ πληρώσῃ τὸν μισθὸν τοῦ δεκεμβρίου, ἐνῶ εὐρισκόμεθα εἰς τὸν σεπτέμβριον!

Υπάλληλος. Ὁλαι αἱ ἐφημερίδες πομποδῶς ἀναγγέλλουν τὴν ἔλευσιν τοῦ κ. Δ.

Υπουργός. Δὲν παραξενεύομαι διὰ τοῦτο· ὁ κ. Δ ὁσάκις ἀναχωρεῖ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὁσάκις ἐπιστρέφει φροντίζει νὰ καταχωρίζεται τὸ σπουδαῖον τοῦτο γεγονός εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας.

Υπάλληλος. Ἐλησμόνησα νὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἀντιπολιτευόμενός τις δημοσιογράφος μὲ ἔκαμε πολλὰ κοπλιμέντα.

Υπουργός. Ποῖος;

Υπάλληλος. Μαντεύσατέ τον.

Υπουργός. (Γελῶν) Γνωρίζω κάποιον. . .

Υπάλληλος. Εἶνε ὁ Ε.

Υπουργός. Τὸν ἐμάντευσα. Αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ τούλάχιστον εἶνε μικραὶ. Χθὲς μὲ παρεκάλεσε νὰ διατηρήσω εἰς τὴν θέσιν του τὸν ὑπαστηνόμενον**, κατὰ τοῦ ὁποίου πολλαὶ καταγγελίαι ἐγένοντο ἐπὶ καταχρήσει.

ΣΚΗΝΗ Γ'

[Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς].

Γεν. Γραμματεὺς. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε Ὑπουργέ, ἂν διακόπτω τὴν συνομιλίαν σας, ἀλλ' ἔχω ἀνάγκην ὑπογράψω διὰ πλῆθος σπουδαιοτάτων ὑποθέσεων, αἵτινες εἶνε ἀνεπίδεκτοι ἀναβολῆς.

Υπουργός. Περιμείνατε μίαν στιγμὴν, ἀγαπητέ· ἐντὸς ὀλίγου εἶμαι ἰδικός σας. Τώρα ὁμιλοῦμεν περὶ πραγμάτων σπουδαιοτάτων καὶ ἀνεπίδεκτων ἐπίσης ἀναβολῆς. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς ἐξέρχεται). Μήπως. . . [Ἀνοίγει ἡ θύρα τοῦ δωματίου καὶ ὁ κλητὴρ προβάλλει τὴν κεφαλὴν].

Κλητὴρ. Ὁ κ. Ζ, κύριε Ὑπουργέ, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἴδῃ· ἐπιμένει πολὺ εἰς τοῦτο.

Υπουργός. Ἀδύνατον, εἰπέ του ὅτι λυποῦμαι μεγάλως, ἀλλὰ δὲν ἔχω οὐδὲ στιγμὴν εἰς τὴν διάθεσίν μου, θὰ τὸν ἴδῶ σήμερον εἰς τὰς δύω

εἰς τὸν περίβολον τῆς Βουλῆς. (Ὁ κλητὴρ ἐξέρχεται). Μήπως ἀνεκαλύψατε τὸν λόγον δι' ὃν ὁ βουλευτὴς Η ἀπαιτεῖ νὰ παύσω τὸν πρότινων μηνῶν τῆ συστάσει αὐτοῦ διορισθέντα ἔπαρχον Θ;

Υπάλληλος. Τὸν ἀνεκάλυψα, προτιμῶ ὅμως νὰ μὴ τὸν εἰπῶ, διότι μοὶ φαίνεται πολὺ αἰσχρὸς.

Υπουργός. Ἐπιθυμῶ νὰ τὸν γνωρίζω.

Υπάλληλος. Ὅπως καλῶς ἐπληροφόρηθην ὁ κ. Η διώρισε τὸν Θ καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸν προστατεύῃ ἐν θεμιτοῖς καὶ ἀθεμιτοῖς ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ τῷ ἀποδίδῃ οὗτος ὀγδοήκοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα! Ὁ ταλαίπωρος Θ ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐξεπλήρωσε τὴν αἰσχρὰν συμφωνίαν, μετὰ παρέλευσιν ὅμως αὐτῶν ἐγνωστοποίησε τῷ κ. Η ὅτι τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξακολουθήσῃ πληρόνων τὸ ποσὸν τοῦτο, διότι δὲν δύναται νὰ ζήσῃ, αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του, μὲ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ μικροῦ του μισθοῦ.

Υπουργός. Τί κακοήθης ἄνθρωπος! Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μὲ κατεζάλισε νὰ δώσω ἐν εἰσιτήριον δωρεὰν μέχρι Παρισίων εἰς τινα ἔμπορον, ἐνῶ κάλλιστα ἐγνώριζεν ὅτι καὶ τοῦ προσεχοῦς ἔτους τὰ εἰσιτήρια διετέθησαν ἅπαντα. Τίς οἶδεν ὁποίας συμφωνίας εἶχε κάμει μὲ τὸν δῆθεν προστατευόμενόν του! [Εἰτέρχεται ἐκ νέου ὁ κλητὴρ].

Υπουργός. Πάλιν! . . . δὲν εἶχον ἀπαγορεύσει; . . .

Κλητὴρ. Ἀλλ' εἶνε ὁ βουλευτὴς Ι, ὅστις λέγει ὅτι εἶνε πάντοτε δεκτὸς ἅμα ἐμφανισθῆ.

Υπουργός. Ἄς εἰσέλθῃ. (Ὁ κλητὴρ ἐξέρχεται). Τί ὄχληρός ἄνθρωπος! θὰ μὲ κάμῃ καὶ αὐτὸς νὰ χάσω μίαν ὥραν (Πρὸς τὸν ὑπάλληλον ἀπερχόμενον) Στείλατέ μου μετ' ὀλίγον τὸν Γ. γραμματεῖα, ἴσως μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τοῦς ὄνυχας τοῦ βουλευτοῦ.

ΣΚΗΝΗ Δ'

[Ὁ Ὑπουργός καὶ ὁ βουλευτὴς].

Βουλευτὴς. Σᾶς ἐνοχλῶ, φίλτατε Ὑπουργέ.

Υπουργός. Τοῦναντίον· χαίρω ὅτι σᾶς βλέπω· καὶ ἡ κυρία σας; σκοπεύω νὰ ὑπάγω σήμερον νὰ τῇ προσφέρω τὰ σεβάσματά μου· ἐλπίζω ὅτι ὑγιαίνει.

Βουλευτὴς. Σᾶς εὐχαριστῶ· εἶνε ἐξαιρετα. ἤξεύρετε, ὅτι εἶμαι ὄλως εὐθυμία καὶ χαρὰ ἐρχόμενος νὰ σᾶς ἴδῶ σήμερον;

Υπουργός. Ἀληθινά! Τόσον τὸ καλλίτερον. Ἡ εὐδιαθεσία σας αὕτη εἶνε δι' ἐμὲ κολακευτικὴ.

Βουλευτὴς. Μαντεύσατε πόθεν προέρχεται;

Υπουργός. Ἄγνωτῶ, μὰ τὴν ἀλήθειαν.

Βουλευτὴς. Αἱ! φίλτατε Ὑπουργέ, προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἔχω τίποτε νὰ σᾶς ζητήσω· ὑπάρχουν βουλευταὶ, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ πλησιάσουν ὑπουργὸν χωρὶς νὰ τοῦ τείνουν τρόπον τινα χεῖρα ἐπαίτου· τὸ ἔλεγα προχθὲς εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας. Ἡ ὑπουργικότης μου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὑπο-

πος, καθότι εἶνε ἀφιλοκερδής. Ὁ ὑπουργός συνωμολόγησε τοῦτο μὲ τὴν συνήθη του ἀγαθότητα. ἀηδιάζω τοὺς πειναλέους ἐκείνους θεσιθέρους· σεῖς πρέπει νὰ βλέπετε πολλοὺς τοιούτους.

Ἵπουργός. Ναί, κατὰ δυστυχίαν.

Βουλευτής. Αἰσθάνομαι πραγματικὴν εὐχαρίστησιν συλλογιζόμενος, ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην ὑμῶν, καὶ ἐν τούτοις, ὅτι εἶμαι εἰς τῶν σταθερωτέρων φίλων σας, δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἐψηφοφόρησα οὔτε μίαν φωνὴν κατὰ τοῦ ὑπουργείου. Χειρακροτῶ εἰς ὅλους τοὺς λόγους τῶν φίλων σας, φωνάζω εὖγε, εὖγε· τοῦτο σημειοῦται εἰς τὰ Πρακτικὰ καὶ προξενεῖ ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τὸ κοινόν.

Ἵπουργός. Ἀξιόλογα.

Βουλευτής. Ἵπέγραψα ὕλας τὰς ἀκανθώδεις προτάσεις, τὰς κατατεθείσας ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ ὑπουργείου. Ὁ πρόεδρος ἀναγινώσκει τὰ δνόματα τῶν ὑπογραψάντων καὶ ἄσβεστος γέλωσ τὰ ὑποδέχεται εἰς τὰ θεωρεῖα.

Ἵπουργός. (Καθ' ἑαυτὸν) Ποῦ ἄρα θὰ καταντήση; τρέμω. (Μεγαλοφώνως) Εἴσθε ἐκ τῶν πιστῶν φίλων μας, δὲν τὸ λησμονοῦμεν.

Βουλευτής. Θέλω νὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω προσφέρων εἰς ὑμᾶς ἐκδούλευσιν τινα.

Ἵπουργός. Λέγετε λοιπόν.

Βουλευτής. Ἡ νομαρχία Κυκλάδων εἶνε κενὴ τῶρα· ἔρχομαι νὰ σᾶς ὑποδείξω τὸν μόνον ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον δύνασθε νὰ διορίσητε ἐκεῖ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ· ἔχετε πολλοὺς νομάρχας ἀνικάνους, πρισέζατε. Ὁ παρ' ἐμοῦ συνιστάμενος, τὸν ὁποῖον θὰ ἐμαντεύσατε, εἶνε ἀρχαῖος καὶ ἔμπειρος διοικητικὸς ὑπάλληλος, σήμερον δὲ δεξιώτατος δημοσιογράφος· συντέλεσεν εἰς τὴν κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἐπιτυχίαν σας· ἐκτὸς τούτου φιλόπονος, εὐμαθής, ἐπιτήδειος εἰς τὸ προσελκύειν ἀνθρώπους, γνωρίζων τὰ πρόσωπα. . .

Ἵπουργός. Νομίζω, ὅτι ἀνεμίχθη κάπως εἰς τὰ Λαυριακὰ.

Βουλευτής. Ναί. . . . ἔζημιώθη ὀλίγον. . . . καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, πλὴν εἶνε ἐξ ἐκείνων, οἵτινες δὲν δέχονται μικρὰν θέσιν· δὲν τὸ λέγω διότι εἶνε ἀδελφός μου, τοῦτο δὲν μὲ τυφλώνει.

Ἵπουργός. ὦ! βέβαια.

Βουλευτής. Ὡς εὐχαριστηθῆ πληρέστατα εἰς τὴν ἐν λόγῳ θέσιν· δὲν θὰ ἔχη κάμμιν ἀλλὴν ἀπαίτησιν· βδελύττεται, ὅπως καὶ ἐγὼ τὴν θεσιθηρίαν. (Ἀνοίγει ἡ θύρα τοῦ δωματίου καὶ ὁ Γ. Γραμματεὺς προβάλλει τὴν κεφαλὴν).

Γ. Γραμματεὺς. Δύναται ὁ κύριος ὑπουργός νὰ θέσῃ ὑπογραφὰς τινὰς πολὺ κατεπειγούσας;

Ἵπουργός. Ἀμέσως· ἐντὸς ὀλίγου τελειόνομεν τὴν ὁμιλίαν μας. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς ἀπέρχεται).

Βουλευτής. Νὰ μὴ σᾶς ἐμποδίζω. . .

Ἵπουργός. Ἀστειζέσθε; Δὲν μὲ λέγετε τί-

ποτε περὶ τοῦ θεάτρου, σεῖς ὁ διάπυρος ἐραστὴς τῆς μουσικῆς;

Βουλευτής. Τὸ θέατρον εἶνε κατ' ἐμὲ ἐλεεινὸν ἐφέτος· ὁ ὑψίφωνος μάλιστα εἶνε ἀνυπόφορος. . . Σᾶς ἔλεγον λοιπὸν ὅτι ὁ ἀδελφός μου ἔχει ὅλα τὰ προσόντα. . .

Ἵπουργός. Ὅμιλῶμεν ἄλλοτε περὶ τούτου. . . Εἴχατε εἰδήσεις περὶ τοῦ υἱοῦ σας;

Βουλευτής. Σᾶς εὐχαριστῶ, εἶχον. Ἐπιτρέψατέ μοι ὁμως νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν σύστασιν μου. Θεωρῶ καθήκόν μου νὰ σᾶς τὸν ὑποδείξω, ἐπαναλαμβάνω δὲ νὰ σᾶς εἶπω, ὅτι δὲν ὀρμῶμαι ἀπὸ τὴν ποταπὴν σκέψιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε ἀδελφός μου. Τοῦτο κάμνω μόνον χάριν τῆς ὑπηρεσίας. Δόξα τῷ θεῷ ἡ ἀφιλοκερδείᾳ μου εἶνε εἰς ὅλους γνωστὴ.

Ἵπουργός. Οὐδεὶς ἀμφισβᾶλλει περὶ αὐτῆς. Σᾶς εὐγνωμονῶ διὰ τὴν σύστασιν σας, ἀλλ' οἱ διορισμοὶ τῶν νομαρχῶν ἀποφασίζονται, φίλε μου, ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ. Ὅμιλήσατε περὶ τοῦ διορισμοῦ τούτου καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους μου.

Βουλευτής. (Καθ' ἑαυτὸν) Προσπαθεῖ ν' ἀπαλλαγῆ πάσης προσωπικῆς ὑποχρέωσως. (Μεγαλοφώνως) Ὅχι· θέλω νὰ ἔχετε ὑμεῖς τὴν τιμὴν τῆς προτάσεως· ἐγὼ σᾶς εἶπα τὴν ἀλήθειαν. Τώρα ἐπιφυλάττομαι μόνον νὰ ἐκτιμῆσω τὴν πολιτικὴν σύνεσιν τοῦ ὑπουργείου, καθόσον θὰ κάμῃ καλὴν ἢ κακὴν ἐκλογὴν· ἐγὼ σᾶς ἔδωκα νύξιν ἀρκούντως καὶ δὲν ἀναμιγνύομαι πλέον εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

Ἵπουργός. Δὲν θέλω λησμονήσει τὴν ὑμετέραν σύστασιν.

Βουλευτής. Τὴν σύστασιν μου! εἶπατε μᾶλλον τὴν μαρτυρίαν μου.

Ἵπουργός. Ἔστω· Ἄλλ' ἄς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον περὶ τῶν γενικῶν πραγμάτων. Ἵμεῖς ὅστις βλέπετε τόσον κόσμον πρέπει νὰ γνωρίζετε κάλλιον παντὸς ἄλλου πῶς εἶνε διατεθειμένη ἢ κοινὴ γνώμη πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. . .

Βουλευτής. Ἀρκετὰ καλὰ· ἐν τούτοις. . . . θέλετε νὰ σᾶς εἶπω τὴν ἀλήθειαν;

Ἵπουργός. Ἀναμφιβόλως· θὰ με ὑποχρεώσετε μεγάλως.

Βουλευτής. Αἶ λοιπόν! λέγουν ἐν γένει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν κάμνει τίποτε διὰ τοὺς φίλους του. . . ὅτι τοὺς παραμελεῖ καθ' ὑπερβολὴν. Δὲν ὁμιλῶ περὶ ἐμοῦ, πλὴν ἰδοὺ πρὸ τίνος διέτρεξα ὅλην τὴν ἐπαρχίαν μου καὶ εὖρον παντοῦ δυσαρέσκειαν.

Ἵπουργός. Μήπως μέμφονται τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν μας;

Βουλευτής. Ὅχι δά.

Ἵπουργός. Μήπως τὰ ὕλικὰ συμφέροντα πάσχουσι;

Βουλευτής. Τὸ ἐναντίον,

Υπουργός. Μήπως ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις παραμελεῖται ;

Βουλευτής. Διαδίδεται μάλιστα μὲ τὸ πάρα πάνω.

Υπουργός. Μήπως δὲν λαμβάνεται φροντίς περὶ ὁδοποιίας ; Ποῖα εἶνε λοιπὸν τὰ παράπονα τῶν συνεπαρχιωτῶν σας.

Βουλευτής. Σᾶς εἶχα δώσει κατάλογον τεσσάρων ἢ πέντε ἐκλογέων μὲ ἐπιρρόην, ἐχόντων ἀπαιτήσεις μετρίας καὶ εὐλόγους καὶ ὅμως τὰς ἐλησμονήσατε. Δὲν λέγω τοῦτο χάριν ἑαυτοῦ, ἀδιαφορῶν ἕαν ἐπανέλθω εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ κατωρθώσετε νὰ ἐπιτύχη ὁ ὑποψήφιος τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ τότε βλέπομεν. . . . Καθεὶς ἐρωτᾷ τί χρησιμεύει νὰ ψηφοφορῇ τις ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλοὶ μεμψιμοιροῦσι διὰ τὴν πρὸς τοὺς φίλους σας δεικνυομένην ἀδιαφορίαν. Ὑμεῖς μὲ ἀναγκάσατε νὰ σᾶς εἶπω ὅλ' αὐτά. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς φαίνεται πάλιν εἰς τὴν θύραν ἀμφότεροι ἐγειρόνται καὶ προχωροῦσι πρὸς αὐτόν· ὁ βουλευτὴς ἐξακολουθεῖ). **Α!** ἐλησμόνησα, ἔχω μίαν διαφορὰν μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Υπουργός. Καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ;

Βουλευτής. Διῶρισε προχθὲς εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου ἕνα ὑγειονομοσταθμάρχην χωρὶς νὰ λάβῃ καὶ τὴν γνώμην μου. Τί θὰ εἶποῦν εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου βλέποντες ὅτι γίνονται διορισμοὶ μὴ μεσολαβοῦντος ἐμοῦ ;

Υπουργός. Ἐν τούτοις. . . δὲν εἶνε δυνατόν.

Βουλευτής. Καὶ πάλιν σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, δὲν πρόκειται περὶ τοῦ συμφέροντός μου. Τοῦ βουλευτοῦ τὸ ἀξίωμα μόνον πικρίας καὶ κόπους μοὶ προξενεῖ. Ἄν θέλετε νὰ ἔλθῃ ἀντ' ἐμοῦ βουλευτὴς ἀντιπολιτευόμενος, ἀρκεῖ νὰ ἐπιμείνετε εἰς αὐτὸν τὸν στραθὸν δρόμον.

Υπουργός. Οἱ ἐκλογεῖς σας εἶνε ἀρκετὰ δίκαιοι, ὥστε νὰ μὴ σᾶς καταστήσωσιν ὑπεύθυνον διὰ τὰς πράξεις τοῦ ὑπουργείου.

Βουλευτής. Ἡ θέλησις τῶν ἐκλογέων εἶνε νὰ εἰσακούεται ὁ βουλευτὴς των· ἂν δὲ οὗτος δὲν ἔχει κάμμίαν ἐπιρρόην τὸν μουντζώνουν.

Υπουργός. Θὰ ὀμιλήσω περὶ ὅλων τούτων μὲ τοὺς συναδέλφους μου.

Βουλευτής. Ἐγὼ ὀμιλήσω πρὸς τὸ συμφέρον σας . . . Πλὴν σᾶς παρακαλῶ ἄς παύσωμεν . . . Σᾶς περιμένουν. . . καὶ θὰ λυπηθῶ πολὺ ἂν σᾶς ἔκαμνα νὰ χάσητε τὸν καιρὸν σας.

Υπουργός. Μὲ τὴν ἀδειάν σας. (Ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἑδρὰν του καὶ κάθηται· ὁ Γ. Γραμματεὺς εἰσέρχεται).

Βουλευτής. (Ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ ἀπερχόμενος λέγει καθ' ἑαυτόν). **Α!** δὲν θέλεις τὸν ἀδελφόν μου· ἐντὸς ὀλίγου λογαριαζόμεθα.

ΣΚΗΝΗ Ε'

[Ὁ Ὑπουργός καὶ ὁ Γ. Γραμματεὺς].

Υπουργός. **Α!** τέλος πάντων ! ἐνόμιζον ὅτι

δὲν θὰ ἐξέλθῃ ποτέ. Τὶ ἀγύρτης ! Ἡ μὲν κατάχρησις τῶν ὑπουργῶν λογίζεται ἔγκλημα, ἡ δὲ ἀνάμιξις τῶν βουλευτῶν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως ὑποστηρίζεται ὡς πολιτικὸν δόγμα ! Τώρα λοιπὸν θὰ ἐργασθῶμεν, ἀγαπητέ. Διέταξα νὰ μὴ ἀνοιχθῇ εἰς κανένα ἢ θύρα μου· ἔχομεν ἀκόμη τοῦλάχιστον δύο ὥρας· τὰς θέτω εἰς τὴν διάθεσίν σας.

Γ. Γραμματεὺς. Ἐχω μεγάλην ἀνάγκην αὐτῶν· πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος δὲν ἠδυνήθητε νὰ μοῦ παραχωρήσητε οὔτε μίαν κἂν στιγμὴν· ἡ τράπεζά μου εἶνε καταφορτωμένη ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων.

Υπουργός. Ἐμπρὸς λοιπὸν, ἄς μὴ χρονοτριβῶμεν· ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα, ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις ὅσαι συνιστῶνται ὑπὸ βουλευτῶν. Τὰς ἐβάλατε κατὰ μέρος ; Πρέπει νὰ διεκπεραιωθῶσι παραχρῆμα.

Γ. Γραμματεὺς. Ἐδῶ τὰς ἔχω.

Υπουργός. Ἀναγνώσατε λοιπὸν· σᾶς ἀκούω. [Ὁ κλητὴρ ἀνοίγει ἀμφότερα τὰ φύλλα τῆς μεγάλης θύρας καὶ εἰσάγει τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης. Οἱ δύο ὑπουργοὶ σφίγγουσι τὰς χεῖρας ἀλλήλων].

Υπουργός. (Πρὸς τὸν Γ. Γραμματέα) Εἶμαι ἰδικός σας, ἀγαπητέ, μετὰ μίαν στιγμὴν βλέπετε, ὅτι ὑπάρχει ἀνωτέρα βία, ἀλλὰ περιμένετε μοὶ ὀλίγον· καὶ θέλομεν ἐπανορθώσει τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

[Ὁ Ὑπουργός καὶ ὁ συναδέλφος του].

Συναδέλφος. Καλημέρα, φίλτατε συναδέλφε· ἐδραπέτευσά μίαν στιγμὴν διὰ νὰ ἔλθω νὰ τὰ ποῦμεν. Ἀφῆκα εἰς τὸ γραφεῖόν μου δύο τηματάρχας ἀδημονοῦντας διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἀλλ' ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ σπουδαιότερων ὑποθέσεων, τὰ δὲ διοικητικὰ πρέπει νὰ ὑποχωροῦν εἰς τὴν πολιτικὴν. Μᾶς καταβαρύνουν μὲ ἔγγραφα πρὸς ὑπογραφήν· ἀπαιτοῦν νὰ μεριμνῶμεν περὶ πάντων ὡς ἂν τὸ ἡμερονύκτιον εἶχεν ἐξήκοντα ὥρας.

Υπουργός. Ἐτροξε τίποτε μετὰ τὸ χθεσινὸν ὑπουργικὸν συμβούλιον ;

Συναδέλφος. Ὅχι· ἀλλ' ἠσθανόμην τὴν ἀνάγκην νὰ συνομιλήσωμεν περὶ τούτου πρὸ τοῦ σημερινοῦ συμβουλίου.

Υπουργός. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλικὴν ταύτην ἐμπιστοσύνην.

Συναδέλφος. Ὁ Βασιλεὺς μ' ἐφάνη σύννοος καὶ σοβαρός· μήπως εἶνε δυσαρεστημένος ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον ; Ἡ ψυχρότης του δὲν ἔκαμε καὶ εἰς ὑμᾶς ἐντύπωσιν ;

Υπουργός. Τὴν παραμικράν. Ἴσως ἦτο ὀλιγώτερον περιποιητικὸς παρὰ τὸ σύνθημα· μέρηνά τις ἢ κακοδιαθεσία . . .

Συναδέλφος. Παρατηρήσατε ὅτι ὁ ὑπουργός τῶν στρατιωτικῶν φθάνει πρῶτος καὶ πρὸ τῆς

ώρισμένης ώρας διὰ νὰ συνδιαλεχθῆ ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ βασιλέως ;

Υπουργός. Τὸ παρετήρησα καὶ ἐγώ.

Συνάδελφος. Καὶ ὁ πρόεδρος μας δὲν ἦτο καὶ αὐτὸς εὐδιάθετος· μήπως ἀπαντᾷ δυσκολίας τινὰς τὰς ὁποίας μᾶς ἀποκρύπτει ;

Υπουργός. Αἱ ! σεῖς ἀνησυχεῖτε πάντοτε καὶ χωρὶς ἀφορμῆν. Οἰκογενειακοὶ τινες περισπασμοὶ ἀνησυχούν τὸ πνεῦμα τοῦ Προέδρου, οὐδόλως ὅμως ἡ πολιτικῆ. Τὸ κατ' ἐμὲ εἰς σοβαρώτερα πράγματα ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν μου. Ἄς ἐμιλήσωμεν ἀνυποκρίτως καὶ ὅπως ἀρμύζει εἰς τιμίους ἀνθρώπους, ὑποληπτομένους ἀλλήλους. Τί λέγετε, δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν συναδέλφων μας ἐκπίπτουν καθ' ἑκάστην εἰς τὴν κοινὴν ὑπόληψιν καὶ ὅτι ὁλος ὁ κόσμος ἐνόησε πλέον τὴν ἀνικανότητά των ;

Συνάδελφος. Δὲν ἐτόλμων νὰ τὸ εἰπῶ ἐγὼ πρῶτος. Τὸ κακὸν εἶνε πραγματικόν· ἀλλὰ τίς ἡ θεραπεία ; "Ὅταν γηραιὸν οἰκοδόμημα ἀρχίζῃ νὰ σαλεύῃ, ὁ πρῶτος κτύπος τῆς σφύρας τὸ κάμνει νὰ καταρρέυσῃ ὀλόκληρον· μεγαλύτερος κίνδυνος εἶνε ν' ἀντικαταστήσῃ τις τὰς ἐκ τῆς πολυκαιρίας φθορείσας δοκοὺς, παρὰ ν' ἀφήτῃ τὸ οἰκοδόμημα ὅπως εὐρίσκεται· δὲν εἴμεθα ἀρκούντως ἰσχυροὶ ὥστε ν' ἀποπειραθῶμεν ὑπουργικὴν τροποποίησιν.

Υπουργός. Ἔστω· ἄς μείνωμεν λοιπὸν ὅπως εἴμεθα· οἱ συναδέλφοί μας ἄς ὠφεληθῶν ἐκ τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν ἧτις τοῖς δίδεται· ἄλλως ὀλιγώτερον μὲ ἐνοχλεῖ ἢ μετριότης τινῶν ἐξ αὐτῶν ἢ τῶν ἄλλων ἢ οἴησις. Ἐχομεν μάλιστα συνάδελφόν τινα, ὅστις νομίζει ὅτι τὰ πάντα τῷ ἐπιτρέπονται, ἐπειδὴ ἐπιτυγχάνει κάλλιον ἡμῶν εἰς τὸ βῆμα· ἄς ἀρκεῖται εἰς τὰς ῥητορικὰς του δάφνας καὶ ἄς μὴ ἔρχεται νὰ μᾶς ἐνοχλῆ εἰς τὰ ὑπουργεῖά μας· καθεὶς πρέπει νὰ ἦνε ἀνεξάρτητος εἰς τὸ ὑπουργεῖόν του· αὐτὸς ὅμως θέλει νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ ἐλεεινοὺς διορισμούς. Πολλάκις ἀπεφάσισα νὰ δώσω τὴν παραιτήσιν μου ἀλλὰ, τὸ ὁμολογῶ, ἐφοβήθην μὴ γείνω αἷτιος νὰ καταρρέυσῃ ὀλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον, ἢ μήπως ἀντικατασταθῶ ἀμέσως.

Συνάδελφος. Αἱ ! καὶ πῶς νὰ σᾶς ἀντικαταστήσουν ;

Υπουργός. Λέγετε ἀληθέστερα ἀφ' ὅτι φρονεῖτε. Δὲν ἔχουν μεγάλην ιδέαν περὶ τῆς ἀξίας μου· πολλοὶ ἄλλοι εἶνε ἰκανώτεροί μου· ἀλλὰ ἦσθε βέβαιοι νὰ εὕρητε ἀνθρώπους, ἀξίας τινός, στέργοντας νὰ εἰσέλθωσιν εἰς ὑπουργεῖον πεπαλαιωμένον ἤδη . . . καὶ νὰ ζευχθῶσιν εἰς ἄρμα διανύσαν πλέον τὰ τρία τέταρτα τῆς πορείας του ;

Συνάδελφος. Μὲ ἐμέμφεσθε πρὸ μικροῦ ὅτι ἀνησυχῶ πάντοτε· πλὴν τώρα βλέπω ὅτι γίνεσθε καὶ σεῖς ἀπαισιόδοξοι.

Υπουργός. Προσπαθῶ νὰ ἐκτιμῆσω ἀκριβῶς

τὴν κατάστασίν μας χωρὶς ὑπέρμετρον ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ὑπερβολικὴν ἀνησυχίαν. Ἄς μὴ τὸ κρύπτωμεν· ἡ πτώσις μας δὲν θὰ βραδύνη πλέον πολὺ· δὲν ἀξίζομεν ὅμως ὀλιγώτερον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον εἰσόδου μας. Ἐκυβερνήσαμεν τὸν τόπον χωρὶς νὰ ὑποπέσωμεν εἰς κοινὸν σφάλμα βαρὺ, καὶ ὅπως ἐπέτρεπον αἱ περιστάσεις καὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἡ κατάστασις· δὲν παρέβημεν τὰς ὑποχρεώσεις μας, δὲν ἐψεύσαμεν τὰς ἐλπίδας τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ τὸ μειονέκτημά μας, καὶ εἶνε μέγα εἰς τὸν τόπον τοῦτον, εἶνε ὅτι ἐμείναμεν ὑπὲρ τὸ ἔτος εἰς τὰ πράγματα· ὁ κόσμος ἀγαπᾷ τὰς μεταβολὰς, ἐβαρύνθη νὰ ἀκούῃ τὰ ὀνόματά μας, ὅλαι δὲ αἱ φιλοδοξίαι, ὅσας συνέχει ἡ εἰς τὴν κυβερνήσιν παρουσία μας, ἐπιποθοῦσι κρίσιν τινὰ οἰανδήποτε διὰ νὰ ὀφθῶσιν εἰς τὰ λάφυρα τῆς ἐξουσίας. Τὸ κατ' ἐμὲ ἀναμένω ἡσύχως τὴν τοιαύτην κρίσιν.

Συνάδελφος. Τὸ κατ' ἐμὲ ὁμολογῶ ὅτι μεγάλως θὰ λυπηθῶ ἀφίνων τὴν ἐξουσίαν. Πολὺ τὴν ἐπεθύμησα· μεγάλας προσπάθειάς κατέβαλα διὰ νὰ τὴν ἀπολαύσω· αὐτὴ ὑπῆρξεν ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέρμα τῆς φιλοδοξίας μου, καὶ δὲν θὰ ἀπεμακρυνόμην εὐχαρίστως ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον πρὶν ἢ κατορθώσω λαμπρὸν τι ἔργον, τὸ ὁποῖον νὰ ζήσῃ ἐπὶ μακρόν.

Υπουργός. Τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέγετε; Αἱ ὑψηλαὶ σκέψεις εἶνε ἀπηγορευμέναι εἰς ἡμᾶς, φίλε μου· δι' ἡμᾶς οὔτε ἡ αὐρινὴ καὶ ἡμέρα εἶνε ἐξησφαλισμένη· εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀμφισβητῶμεν μικρολόγως καθ' ἑκάστην τὴν πάντοτε διαφιλονεικουμένην κατοχὴν τῆς ἐξουσίας. Καὶ ποῖον σχέδιον μᾶς εἶνε δυνατόν νὰ πραγματοποιήσωμεν ; Μεταξὺ παντὸς σχεδίου καὶ τῆς ἐκτελέσεώς του ὑπάρχουν τάφροι, τὰς ὁποίας οὐδεὶς ὑπουργὸς εἶνε ἐφικτὸν νὰ ὑπερπηδήσῃ.

Συνάδελφος. Ἄλλ' ἴσα ἴσα ἢ πάλιν ἀφυπνίζει τὰς νοεράς δυνάμεις.

Υπουργός. Αἱ ! φίλε μου, εἴσθε νέος καί, μολονότι πεπειραμένος, διατηρῆτε εἰσέτι παραδόξους πλάϊας ! Μεγάλαι ἰδέαι ! ἀλλὰ πρῶτον ἔχετε τοιαύτας ; ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς κάμω τὴν ἐρώτησιν ταύτην. Ὅλα τὰ συστήματα ἐφευρέθησαν, διετυπώθησαν, ἐδοκιμασθήσαν. Δὲν ὑπάρχει φρονῶ θεωρία ὅσον ἄτοπος καὶ ὅσον ἀλλόκοτος καὶ ἀν ὑποτεθῆ, ἧτις νὰ μὴ ἔχη τοὺς ἐγκωμιαστὰς καὶ τοὺς ἀποστόλους τῆς. Ἄλλ' ἔστω· ὑποθέτω ὅτι συνελάβετε σχέδιόν τι νέον καὶ μέγα ἐν τῇ πολιτικῇ, ἐν τῇ διοικήσει, ἐν τῇ δημοσίᾳ οἰκονομίᾳ· προσέξατε μὴ πιστεύσητε νὰ τὸ καταστήσετε ἀποδεκτόν· ἡ Βουλὴ ἀγαπᾷ τὴν πεπατημένην ὁδόν· πᾶσα καινοτομία τὴν τρομάζει, καὶ αὐτὴ ἡ ἀντιπολίτευσις, τὴν ὁποίαν γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ, βδελύσσεται πᾶν ὅ,τι νέον· πᾶσα πρότασις ἀσυνήθης τῇ φαίνεται ἐγκρύπτουσα παγίδα, ὅταν γίνεται ἐκ μέρους ὑ-

πουργού, ἐγκλείουσα δὲ ἄγνωστόν τι δυνάμενον νὰ δώσῃ χώραν εἰς κατάχρησιν, ὅταν προέρχεται ἐκ τινος τῶν μελῶν τῆς. Ἄφροσύνη εἶνε νὰ ὄνειροπολῇ τις διὰ τὸν τόπον μας μεγαλεῖον καὶ δόξαν εἰς τὴν ἐποχὴν μας ταύτην, ἐποχὴν ἀγῶνων ποταπῶν καὶ παθῶν χαμαιζήλων.

Συνάδελφος. Διὰ τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἐπιμονῆς δύναται τις νὰ διασκεδάσῃ τὰς προλήψεις, νὰ καταβάλλῃ τὰς ἀντιστάσεις, νὰ ἐξαναγκάσῃ πεποιθήσεις.

Υπουργός. Πεποιθήσεις! πεποιθήσεις, φίλε μου, ἐν Ἑλλάδι! ἀλλὰ δὲν ἴδατε, ἀφ' οὗτου εἴσθε εἰς τὴν ἐξουσίαν πῶς σχηματίζονται καὶ πῶς ἐξαφανίζονται αἱ πεποιθήσεις! Ποσάκις διὰ τὰ ἀπλούστερα καὶ δικαιότερα πράγματα δὲν εὐρέθητε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξοικονομήσετε, νὰ κολακεύσετε—ἐὰν ἀνήκετε εἰς τὴν ἀντιπολιτευσιν θὰ μετεχειρίζεσθε τὴν λέξιν νὰ διαφθείρετε—τούς ἀνθρώπους, ὧν ἡ ἐπιδοκιμασία σᾶς ἦτο ἀναγκαῖα; Διὰ ν' ἀκούωμεν τὰς μωροτάτας ὀμιλίας, τὰς κακοηθεστάτας προτάσεις, δὲν καταναλίσκομεν καθ' ἑκάστην ὄλον τὸν καιρὸν μας. Πόσας δὲ γνωρίζετε παρακαλῶ συνειδήσεις καὶ πεποιθήσεις δυνάμενας ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν προσφορὰν ἑνὸς Ἐπαρχείου;

Συνάδελφος. Εἴσθε ἀπελπιστικός. Ὁ νοῦς σας ἀπεξήρανε τὴν καρδίαν σας· ἀλλ' ἂν ἀπεκδύσωμεν τὸ ἀξίωμα μας πᾶσαν δόξαν, πᾶσαν μέλλουσαν τιμὴν, τί θὰ μᾶς μείνῃ; Τὰ πολυτελῆ μας γραφεῖα ὅπου ξενιζόμεθα ἐπὶ μίαν ἡμέραν κατόπιν μυρίων ἄλλων, ὅπου πάμπολλοι θέλουσιν ἔλθει νὰ ξενισθῶσι κατόπιν ἡμῶν, ὁ μισθός, ἡ ἄμαξα, καὶ τὰ βασιλικὰ γεύματα! Μάταιαι καὶ θλιβεραὶ εὐχαριστήσεις. Προτιμῶ ἑκατοντάκις τὴν ταπεινὴν ἰδιωτικὴν μου οἰκίαν, τὴν μετ' ὀλίγων καλῶν φίλων συναναστροφὴν, παρὰ τὴν δουλείαν τοῦ ἐπισήμου καὶ θορυβώδους βίου σας.

Υπουργός. Βλέπω ὅτι ρίπτεσθε εἰς τὰ ἄκρα. Ἄς πράττωμεν τὸ καλὸν χωρὶς νὰ ἐπιζητῶμεν τὴν δόξαν· ἄς ὑπηρετήσωμεν τὴν πατρίδα μας, χωρὶς ν' ἀναμένωμεν παρ' αὐτῆς κάμμειαν ἀμοιβήν· ἄς ζήσωμεν ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ ἐποχὴ μας καὶ ἄς μὴ εἴμεθα μηδὲ τολμηρότεροι μηδὲ ἑναρετώτεροι τῶν συγχρόνων μας· ἄς ἀρκεσθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν ἀποστολήν μας μὲ τὰ ὄργανα, ὅσα ἡ θεία πρόνοια θέτει εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν, ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ στιγμή νὰ παραδώσωμεν εἰς ἄλλους τὴν ἐφημέρως παρ' ἡμῶν διακατεχομένην ἐξουσίαν, ἄς μὴ λησμονῶμεν πόσαι δυσχέρειαι τὴν περισοιχίζουσι καὶ ἄς δεικνύωμεν ἀνάλογον συγκατάβασιν πρὸς τοὺς διαδόχους μας.

Συνάδελφος. Τί ἐννοῆτε μὲ τοῦτο; Ἐξελθῶν ἐκ τῶν κόλπων τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκεῖ θὰ ἐπανέλθω μετὰ τὴν ἐξοδὸν μου ἐκ τοῦ ὑπουργείου· δὲν θὰ συγχωρῶ τὰς καταχρήσεις μετὰ τὴν ὑπουργεῖαν μου ὅπως δὲν τὰς συνεχώρουν

πρὸ αὐτῆς. Ἡ ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως δημοτικότης θὰ μὲ ἀποζημιώσῃ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐξουσίας καὶ θὰ προπαρασκευάσῃ τὴν εἰς αὐτὴν ἐπάνοδόν μου.

Υπουργός. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ θὰ μείνω ὑπουργικὸς καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἀπομάκρυσίν μου, φρονῶν, ὅτι ἐκτελῶ οὕτω καθήκον τιμίου ἀνθρώπου καὶ ἀγαθοῦ πολίτου.

Συνάδελφος. Ὁμολογήσατε, φίλε μου, ὅτε ἡ συνομιλία μας ἔλαβεν ἀλλόκοτον χαρακτήρα· θὰ ὑπέθετέ τις, ἂν μᾶς ἤκουεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔπεσεν ἤδη. Ἄλλ' ἐγὼ ἐλπίζω σπουδαίως ὅτι ἔχει ἀκόμη μέλλον καὶ δὲν θὰ τὸ ἀφήσω νὰ συντριβῇ χωρὶς νὰ τὸ ὑπερασπίσω γενναίως. Πλὴν ὑγιαίνετε· οἱ τμηματάρχαι μου μὲ περιμένουν εἰς τὸ γραφεῖόν μου μὲ τὴν γραφίδα ὑψωμένην καὶ μὲ σωρείαν ἐγγράφων· μετὰ δύο ὥρας συναντώμεθα εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον. Ἡμέραν τινὰ σεῖς μὲν θὰ ἦσθε εἰς τὰ κυβερνητικὰ βάρθρα ἐγὼ δὲ εἰς τὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως· ἀλλ' εἴθε νὰ συμβῇ τοῦτο ὅσον ἔνεστι βραδύτερον.

Υπουργός. Ὅπως εὐδοκήσῃ ὁ θεός.

Κλητῆρ. (Εἰσερχόμενος) Οἱ κύριοι τμηματάρχαι ἀνυπομόνως ἀναμένουν τὴν Ὑμ. ἐξοχότητα εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν.

Υπουργός. Εἶνε πολὺ ἀργά· δὲν δύναμαι νὰ τοὺς ἰδῶ σήμερον.

ΣΚΗΝΗ Ζ'

[Ὁ Ὑπουργός. Ὁ Γεν. Γραμματεὺς.]

Υπουργός. Ἄς ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐργασίαν μας.

Γεν. Γραμματεὺς. Ἴδου τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν. (Ἀναγινώσκει): Νομοσχέδιον περὶ κατασκευῆς λιμένος . . .

Υπουργός. (Διακόπτων) Ἄ! γνωρίζω! καλὰ, καλὰ, βλέπομεν κατόπιν· οἱ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐνδιαφερόμενοι βουλευταὶ δὲν παρέχουσι πρόθυμον ὑποστήριξιν εἰς τὴν κυβέρνησιν· ἀφοῦ θέλουν τὴν ὑποστήριξίν μας, πρέπει νὰ μᾶς ὑποστηρίξουν αὐτοὶ πρῶτοι· πλὴν θέλουν νὰ τὰ ἔχουν ὅλα, καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως δόξαν καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐξουσίας λάφυρα.

ΣΚΗΝΗ Η'

[Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ ἐξ ἀπορρήτων ὑπάλληλος]

Υπάλληλος. Ὁ βουλευτὴς κ. Κ. εἶνε εἰς τὸ γραφεῖόν μου μὲ τὸν ἀδελφόν του, τὸν πρωτοκολλιστὴν μας· μὲ διετάξατε νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅταν ἤθελεν ἔλθῃ.

Υπουργός. Παρακαλέσατέ τον νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Υπάλληλος. Τὸν παρεκίνησα πολὺ, καθὼς μὲ εἶχετε διατάξει, ἀλλὰ δὲν στέργει μὴ ἐπιθυμῶν, λέγει, νὰ σᾶς ἐνοχλήσῃ. Τὸ βέβαιον εἶνε, νομίζω, ὅτι ἀποφεύγει νὰ ἔλθῃ εἰς ἐξηγήσεις.

Υπουργός. Ὑπάγω ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ τὸν ἰδῶ. (Πρὸς τὸν γεν. γραμματέα) χαρίζετέ μοι ἐν τέταρτον· ἔχω ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ εἴπω δύο λέξεις

πρὸς τὸν κ. Κ καὶ ἐπιστρέφω πάραυτα (Ἐξέρχεται μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου)

Γ. Γραμματεὺς. (Ἰδίᾳ) Πάλιν πρέπει νὰ περιμείνω. . . . Νὰ ὑπάγω νὰ προγευματίσω . . . ἀδύνατον. . . πῶς νὰ ἐπανεέλθω ἔπειτα ; Εἴκοσι περιμένουν παραφυλάττοντες εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ὑπουργείου τὴν ἐπιστροφὴν μου. . . Ὁ ὑπουργὸς τοὺς παραπέμπει ὅλους εἰς ἐμέ. (Εἰσέρχεται ὁ Ὑπουργός).

Ὑπουργός. Ἐξακολουθήσατε.

Γ. Γραμματεὺς. (Ἀναγινώσκει) Ὁ κ. Α ζητεῖ τὴν παραχώρησιν μεταλλείου παρακειμένου εἰς τὸ κτήμᾶ του.

Ὑπουργός. Τί γνωμοδοτεῖ τὸ Συμβούλιον ;

Γ. Γραμματεὺς. Νὰ δοθῇ ἡ παραχώρησις.

Ὑπουργός. Τίς ὁ ὑποστηρίζων τὸν ἀναφερόμενον ;

Γ. Γραμματεὺς. Ὁ κ. Μ.

Ὑπουργός. Ἄ ! βουλευτῆς ἀντιπολιτευόμενος. Ἀπορρίπτεται ἡ αἴτησις τοῦ κ. Α.

Γ. Γραμματεὺς. (Ἰδίᾳ) Τὸ προέβλεπον (Μεγαλοφώνως) Ἴδου καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ γραφέως, ὃν συνιστᾷ ὁ φίλος τοῦ ὑπουργείου κ. Ν.

Ὑπουργός. Τὸν ὑπογράφω. [Εἰσέρχεται ὁ κλητῆρ.]

Κλητῆρ. Ὁ νομάρχης Κεφαλληνίας ζητεῖ νὰ παρουσιασθῇ πρὸς ὑμᾶς ἀναχωρεῖ αὔριον καὶ λέγει, ὅτι τὸν διατάξατε νὰ ἔλθῃ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Ὑπουργός. Εἶνε ἀληθές· εἶπέ τω νὰ ἔλθῃ. (Πρὸς τὸν γ. γραμματέα) Μὴ ἀποσύρεσθε· δὲν εἴσθε περιττός, ἔπειτα δὲ εἶναι καὶ φίλος σας, καὶ τὸν διώρισα κατὰ σύστασίν σας. Ἐὰ συνομηλήσωμεν ἐνώπιόν σας, καί, ἐνῶ θὰ τὸν ἀκούω θὰ ὑπογράφω καὶ τὰ μᾶλλον κατεπεύγοντα ἔγγραφα. (Ὁ κλητῆρ ἐξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Θ'

[Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ νομάρχης]

Νομάρχης. Ὅπως μὲ διατάξατε, κύριε Ὑπουργέ, ἔρχομαι νὰ λάβω τὰς ὁδηγίας σας, καθὼς αὔριον μεταβαίνω εἰς τὴν θέσιν μου.

Ὑπουργός. Χαίρω πολὺ βλέπων ὑμᾶς κ. νομάρχα ! Ἐπεθύμουν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς σας νὰ συνδιαλεχθῶ μεθ' ὑμῶν περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ νομοῦ σας. Τὸ ἐπικρατοῦν ἐκεῖ πνεῦμα εἶνε εὐχάριστον· εἰς ὑμᾶς ἐναπόκειται νὰ διατηρήσητε τὴν εὐάρεστον ταύτην κατάστασιν.

Νομάρχης. Ἐὰ καταβάλλω πρὸς τοῦτο πᾶσαν προσπάθειαν. Ἡ κυβέρνησις θὰ μὲ εὕρῃ πάντοτε ἀφωσιωμένον.

Ὑπουργός. Οἱ βουλευταὶ σας ἐντούτοις δὲν εἶνε ὅλοι ἐπίσης ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν κυβέρνησιν.

Νομάρχης. Παντοῦ, κύριε ὑπουργέ, ὑπάρχει ἤρα ἐντὸς τοῦ καλοῦ σίτου.

Ὑπουργός. Καθῆκον ἔχετε νὰ τὴν ἐκριζώσετε· εὐθύνεσθε διὰ τοῦτο πρὸς τὸ ὑπουργεῖον.

(Ὁ ἐξ ἀπορρήτων ὑπάλληλος εἰσέρχεται, ὁμιλεῖ κρυφίως πρὸς τὸν ὑπουργὸν καὶ ἀκολουθῶς ἐξέρχεται.)

Ὑπουργός. Ὁ ἴδιος ὁ συντάκτης ! Ἐρχομαι εὐθύς. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε. (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Ι'

[Ὁ Γ. γραμματεὺς καὶ ὁ νομάρχης].

Νομάρχης. Ἦμουν εἰς τὸ σπίτι σου, φίλε μου, καὶ μὲ εἶπαν, ὅτι εἰργάζεσθαι μὲ τὸν ὑπουργόν.

Γ. Γραμματεὺς. Ὡ ! ἄφησέ με ἀδελφέ· εἴμ' ἐδῶ ἀπὸ τὸ πρῶτ' καὶ οὔτε μίαν κἂν ὑπογραφὴν κατώρθωσα ν' ἀποσπάσω. Εἰς ὅλους εἶν' ἀνοικτὴ ἡ θύρα· ἀδύνατον νὰ τελειώσῃ τις καμμιὰν δουλειάν.

Νομάρχης. Ἦθελα νὰ ὁμιλήσω μαζύ σου περὶ τῆς θέσεως τοῦ ὑπουργείου. Ὅπως πληροφοροῦμαι πανταχόθεν, δὲν φαίνεται πολὺ στερεόν· γενικὴ κατακραυγὴ ὑπάρχει ἐναντίον του.

Γ. Γραμματεὺς. Καὶ δικαίως· εἶδες ποτὲ ἐλευσινοτέραν κυβέρνησιν ;

Νομάρχης. Ὡ ! εἴμεθα βλέπω ἀντιπολιτευόμενοι. . . .

Γ. Γραμματεὺς. Καὶ διατὶ ὄχι, παρακαλῶ ; Ὅταν ἐσχηματίσθῃ τὸ ὑπουργεῖον ὑποστηρίζετο ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ βουλῇ φίλους μου· κατόπιν ἐγεννήθησαν δυσαρέσκειαί, οἱ φίλοι μου ἔγειναν ἐκ νέου ἀντιπολιτευόμενοι καὶ ἐγὼ ἐμιμήθην τὸ παράδειγμα των...

Νομάρχης. Καὶ δὲν ἔδωκες τὴν παραίτησίν σου ;

Γ. Γραμματεὺς. Ἄμ δέ ; Ἴδου ἐκ πείρας φίλε μου τί ἔμαθον. Μὴ ζητήσης εἰς αὐτὸν τὸν τόπον νὰ εὐχαρηστήσης τὴν ἰδικὴν σου συνείδησιν, ἀλλὰ τὴν συνείδησιν τῶν ἄλλων.

Νομάρχης. Ὁ προκάτοχός σου ἐν τούτοις θὰ ἤκουσε, φαίνεται, τὴν συνείδησίν του διότι παρητήθη καθὼς ἔπεσε τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκε.

Γ. Γραμματεὺς. Δι' αὐτὸ ἐπρόκοψεν· ὅταν παραιτῆται τις ἀνοίγει τὴν θύραν εἰς ἐχθρὸν καὶ βλάπτει τὸ κόμμα του. Ἄς μὲ παύσουν ἀν θέλουν· δὲν τοὺς φοβοῦμαι· πλὴν ποτὲ δὲν θὰ τολμήσουν νὰ προκαλέσουν τὰς κραυγὰς τῶν δεκαπέντε ἐφημερίδων, αἵτινες μὲ ὑπερασπίζονται. Νὰ ἔχη τις τὸ θάρρος νὰ διακινδυνεύῃ καθ' ἐκάστην τὴν θέσιν του, εἶνε ἴδιον ἀνθρώπου μεγάλης καρδίας· ἀν παραιτηθῆς, ἐγκωμιάζεσαι ἐπὶ μίαν ἡμέραν καὶ ἔπειτα ἡ παραίτησίς σου λησμονεῖται ἀμέσως. Ἄν μὲ παύσουν, τὸ ὄνομά μου ἐγγράφεται εἰς τὸ μαρτυρολόγιον τῆς ἀντιπολιτευσέως καὶ εἰς πρώτην ἀλλαγὴν ὑπουργείου γίνομαι τοῦλάχιστον νομάρχης ἢ πρόξενος. Ἴσως δὲν ἤξεύρεις τί ἀξίζει μία πολιτικὴ παῦσις· ἰσοδυναμεῖ, φίλε μου, μὲ συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου διαδόχου ὑπουργείου, πληρωτέαν τῇ ἐμφανίσει. Σὲ εὐχομαι τοιαύτην παῦσιν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ σταδίου σου.

Νομάρχης. Σὲ εὐγνωμονῶ. Ἐν τούτοις πρὸς

ποῖον φρονεῖς, ὅτι θὰ κλίνη ἢ πλάστιγξ; ποῖος ἄρα θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἂν πέσῃ τὸ ὑπουργεῖον; . . . Ἐπεθύμουν πρὶν ἀναχωρήσω νὰ λάβω προφυλακτικά τινὰ μέτρα. Ἄματια ποῦ δὲν βλέπονται γρήγορα λησιμονοῦνται, λέγει ἡ παροιμία, εἰς δὲ τὰς ὑπουργικὰς κρίσεις κάμμιὰ θέσις δὲν εἶνε ἀσφαλής, ἂν δὲν λάβῃ τις προηγουμένως τὰς ἀναγκαίαις προφυλάξεις.

Γ. Γραμματεὺς. Καλὰ θὰ ἔκαμες ἂν ἔβλεπες καὶ τοὺς δύο κομματάρχας, καθότι ἀναγκαίως εἰς τῶν δύο ἐξ αὐτῶν θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν.

Νομάρχης. Ἀπόψε θὰ ὑπάγω νὰ ἴδω καὶ τοὺς δύο· δὲν πρέπει νὰ παραμελήσω κάμμιαν προφύλαξιν.

Γ. Γραμματεὺς. Μὴ ἀνησυχῆς, ἐγὼ θὰ εἶμαι πάντοτε ἐδῶ καὶ θὰ σὲ ὑπερασπίζωμαι, ἔστω καὶ ἂν χάσω τὴν θέσιν μου, ἴσως μάλιστα τότε ἀκόμη εὐκολώτερον. Τὰ ὑπουργεῖα πίπτουν, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ μένει. Φοβοῦ, πρὸ πάντων τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις εἶνε ἀδυσώπητος· ἀλλ' εἶνε εὐκολὸν νὰ τῇ εὐαρεστήσῃς· παρέχε εἰς αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέραν ἀφορμὴν ἐργασίας, διότι ἡ ἐργασία τὴν βαρύνει· μὴ τῇ ζητῆς ποτὲ ὀδηγίας. Διὰ τῶν προφυλάξεων τούτων θὰ ἐκτιμηθῆς καὶ θὰ προστατευθῆς ὑπὸ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας. Ἀμφότερα δὲ ταῦτα ἔχουν τὴν ἀξίαν των, καὶ ἰδοὺ διατί. Ὁ ὑπουργὸς ἀναγκάζεται νὰ διορίσῃ νομάρχην τινὰ, πρὸς ἱκανοποίησιν βουλευτοῦ τινος· τότε προσκαλεῖ τὸν ἀρμόδιον τμηματάρχην—«Ποίαν νομαρχίαν δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν;—Ὁ τμηματάρχης ὑποδεικνύει τὸν νομάρχην τὸν μᾶλλον ἀπαρέσκοντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὅστις ἐνίοτε εἶνε ὁ ἐργατικώτερος καὶ ἱκανώτερος τῶν νομαρχῶν τοῦ κράτους.

Νομάρχης. Θ' ἀκολουθῆσω κατὰ γράμμα τὰς φρονίμους ταύτας συμβουλὰς· νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου . . . ἢ παῦσις μου, ἂν γράψω ἔγγραφο μὴ πάντῃ ἀναπόδραστον, ἢ ἂν ζητήσω ποτὲ ὀδηγίαν τινὰ!

Γ. Γραμματεὺς. Δύο λέξεις ἀκόμη. Φρόντισε νὰ τὰ ἔγῃς καλὰ μὲ τοὺς βουλευτὰς καὶ μὲ τὰς ἐφημερίδας. Ἰδοὺ ὁ ὑπουργός. (Προσποιεῖται ὅτι ἐξακολουθεῖ τὴν συνομιλίαν). Μήπως ζητεῖτε καὶ ἄλλας τινὰς ὀδηγίας, κύριε νομάρχα.

Νομάρχης. Ὅχι.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'

[Οἱ προηγουμένοι καὶ ὁ ὑπουργός.]

Ἵπουργός. (Πρὸς τὸν γ. γραμματέα) Δότε μοι τὴν δεσιμίδα ταύτην τῶν ἐγγράφων· θὰ ὑπογράψω ἀνεξετάστως· (Ἵπογράφει τὰ ἔγγραφα χωρὶς νὰ τὰ ἀνγινώσκῃ) Λοιπόν, κύριε νομάρχα, ἤκούσατε τὰς ὀδηγίας ἅς σᾶς ἔδωκεν ὁ γ. γραμματεὺς. Ποτὲ νὰ μὴ ἀναβάλλετε κάμμιαν ὑπόθεσιν· δὲν φαντάζεσθε πόσον ἐξευτελίζεται ἡ διοίκησις ἔνεκα τῶν ἀργοποριῶν. Γράφετε συχνὰ καὶ ζητεῖτε ὀδηγίας ὁσάκις διστάζετε εἰς

τι· αἱ ἀπαντήσεις τοῦ ὑπουργείου ποτὲ δὲν θὰ βραδύνωσι.

Νομάρχης. Ἐστὲ βέβαιος, ὅτι θέλω συμμορφωθῆ πληρέστατα πρὸς τὰς ὀδηγίας, τὰς ὁποίας εὐαρεστήθητε νὰ μὲ δώσετε. (Ἀτενίζει μειδιῶν τὸν γ. γραμματέα)

Ἵπουργός. Ὀλίγας στιγμὰς ἔχετε εἰς τὴν διάθεσίν σας· ἀφοῦ θὰ ἀναχωρήσετε αὔριον δὲν σᾶς κρατῶ περισσότερον. [Ὁ νομάρχης ἐξέρχεται].

ΣΚΗΝΗ ΙΒ'

[Ἵπουργός καὶ γ. γραμματεὺς.]

Ἵπουργός. Τώρα πλέον ἐλπίζω, ὅτι δὲν θὰ μᾶς διαταράξῃ ψυχὴ· ὑποδείξατέ μοι μόνον τὰς ὑποθέσεις, ὅσας παρέχουσι κάποιαν δυσχέρειαν· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐργασία μας θὰ προβῆ ταχύτερον.

Κλητῆρ. (Ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ φωνάζων) Σᾶς ζητοῦν 'ς τὸ σπίτι, κύριε ὑπουργέ.

Ἵπουργός. Κακὴ ὑπομονή· ὅλα τὰ ἐμπόδια συνώμοσαν, φαίνεται, κατὰ τῆς ἐργασίας μας. Μὲ περιμένουν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅπου προσεκάλεσα βουλευτὰς τινὰς εἰς τὸ πρόγευμα.

Γ. Γραμματεὺς. Δύναμαι νὰ σᾶς ἴδω μετὰ μίαν ὥραν; . .

Ἵπουργός. Μετὰ μίαν ὥραν ἔχομεν ὑπουργικὸν συμβούλιον.

Γ. Γραμματεὺς. Μετὰ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον;

Ἵπουργός. Εἶνε συνεδρίασις εἰς τὴν Βουλὴν.

Γ. Γραμματεὺς. Μετὰ τὸ γεῦμα;

Ἵπουργός. Ἐχω ὑποδοχὴν.

Γ. Γραμματεὺς. Λοιπὸν θὰ ἐργασθῶμεν αὔριον.

Ἵπουργός. Αὔριον ἔχω ἀκροάσις· ἀλλὰ μεθαύριον θὰ κλείσω τὴν θύραν καὶ θὰ ἐργασθῶμεν ἐν πλήρει ἀνέσει. (Ἐξέρχεται).

Γ. Γραμματεὺς. (Μειδιῶν) Καθὼς σήμερον. Μεθαύριον θὰ ἔχωμεν κἀνένα λόγον νὰ προτομιάσωμεν διὰ τὴν βουλὴν, ἢ κἀνένα πρέσβυν νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἢ φίλους νὰ ἀκούσωμεν, πρὸ πάντων δὲ βουλευτὰς νὰ κολακεύσωμεν, νὰ θωπεύσωμεν, νὰ ἐξοικονομήσωμεν ἐν τῇ ματαιοφροσύνη των, νὰ ἱκανοποιήσωμεν ἀκαταπαύστους ἀπαιτητὰς! Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυκεῶνος τοσούτων ποικίλων φροντίδων καὶ ἀσχολιῶν ἅς οἰκονομηθῶσιν ὅπως εἰμπορέσουν αἱ ὑποθέσεις τοῦ Κράτους.

[Κατὰ τὸ Γαλλικόν]

***